

Az MKP és a Híd közötti kommunikáció a 2010-es választások előtt a szlovákiai magyar sajtóban

 NORBERT MOLNÁR

 Communication between SMK and Most-Híd
in the Hungarian press in Slovakia before the elections in 2010

 324:342.53(437.6)"2010"
329.4(437.6)(=511.141)MKP
329.4(437.6)Most-Híd
070(=511.141)(437.6)

 Keywords: Parliamentary elections in Slovakia. Hungarian parties in Slovakia. Press campaign. Paid advertisements. Daily Új Szó.

A 2006. június tizenhetedik szlovákiai parlamenti választások után a Magyar Koalíció Pártja (MKP) – noha 11,68 százalékot ért el, ami az addigi legjobb választási eredménye volt százalékos arányban – ellenzékbe szorult az addig kormányzó jobboldali pártokkal együtt, s a Smer, a Szlovák Nemzeti Párt (SNS) és a Demokratikus Szlovákiáért Mozgalom (HZDS) alakíthatott kormányt. Az utolsó pillanatig azonban nyitott volt, hogy az SNS vagy az MKP válik-e a koalíció tagjává. (Smer-HZDS-? Végre vége lehet Fico barkochbájának. *Új Szó*, 2006. június 28., 1. p.) A magyar párt azzal magyarázta lehetséges részvételét egy kormányban a kisebbségekkel szemben addig nem sok empátiát mutató Robert Fico pártjával és a sokak szemében ellentmondásos politikusnak tartott Vladimír Mečiar mozgalmával, hogy a határozottan kisebbségellenes SNS-nek ne legyen lehetősége tovább gerjeszteni a kisebbségekkel szembeni intoleranciát. A Smer választása végül az SNS-re esett, így az MKP nyolc év kormányzás után ellenzékbe került.

Mint minden pártban, amely kormányon volt, az MKP-ban is eluralkodott a csalódottság. Intrikák kezdődtek a párton belül. A vidéki alapszervezetekben és a vezetésben is felmerült a párt elnökének, a párt legnépszerűbb politikusának, Bugár Bélának a leváltása, mert a választási vereségért és a kormányzás hibáiért valakinek vállalnia kell a felelősséget. 2007. március 31-én az MKP tisztújító kongresszusa leváltotta Bugár Bélát, és kis többséggel (14 szavazat, 169:155) az addigi alelnököt és a Dzurinda-kormányok kisebbségeként felelős miniszterelnök-helyettesét, Csáky Pált választotta meg elnöknek. Bugár már a választás előtt bejelentette, hogy csak elnöki pozíciót vállal, ha ez nem sikerül, kivonul a pártvezetésből, s képviselői mandátumának lejáta után, 2010-ben visszavonul a politikától. A megválasztott elnök, Csáky Pál ugyan felajánlotta a tiszteletbeli elnöki pozíciót a korábbi elnöknek, Bugár ezt nem fogadta el. Csáky az elnöki kampányban ugyanis azzal vádolta a korábbi vezetést, hogy egy gazdasági lobbis irányítja, amit Bugár határozottan cáfolt. A volt pártelnök sértődötten távozott a kongresszusról. A párt szétmállása Csáky megválasztásakor megkezdődött. Közvetlenül az elnökválasztás után kilépett a pártból Gyurovszky László képviselő, volt régiófejlesztési miniszter, aki egyébként az MKP egyik erős emberének számított.

Csáky megválasztása és Bugár kivonulása után sokan az MKP radikalizálódásától tartottak. Mivel a kormánykoalícióban Robert Fico kormányfő a kisebbségi témákat átengedte azoknak a minisztereknek, akik barátságosan viselkedtek a kisebbségekkel, így a Szlovákiában élő magyarokkal szemben is, s egyre nagyobb volt a nemzetközi nyomás a kormányra, hogy az ilyen szempontból problematikus ügyeket (pl. Malina Hedvig megverése Nyitrán, mert magyarul beszélt, vagy a nyelvtörvény szigorítása, amely büntette a magyar nyelv használatát bizonyos helyzetekben) másként kezelje, várható volt, hogy a Csáky Pál vezette MKP konfrontatívabb lesz a kormánnyal szemben, így fokozódhat a nemzetiségi feszültség Szlovákiában. Bugár Béla később meglebegtette, hogy ha az MKP radikalizálódni fog, népszerűsége pedig jelentősen csökken, nem zárja ki visszatérését. Először 2009. január 30-án, egy szlovák hetilapnak nyilatkozott erről: „Önök az elsők, akiknek mondom. Az az igazság, hogy egyre nagyobb nyomást érzek, hogy visszatérjek. (...) Itt az ideje megtalálni a párt vezetésének jobb módját. A vezetők kicserélése csak az egyik lehetőség.” Attól a pillanattól kezdve szinte biztos volt, hogy Bugár visszatér.

A folyamatokat felgyorsította, hogy a Bugár emberének számító Simon Zsolt korábbi mezőgazdasági miniszter, aki különösen rossz viszonyt ápolt Csáky Pállal és Duray Miklóssal, az MKP stratégiai alelnökével, 2009. április elején elhagyta az MKP frakcióját, és a pártból is kilépett. Járási szinteken is elindultak a kilépések, a legtöbben a Lévai és a Rimaszombati járásban hagyták el a pártot. A hónap közepén Bugár Béla, A. Nagy László és Gál Gábor bejelentette, távozik az MKP frakciójából, mert a párt nem olyan irányban halad, mint kellene. Ekkor még hivatalosan senki sem beszélt új párt megalakításáról, bár Bugár idézett interjújában már azt mondja, nem a pártelnök leváltása az egyetlen megoldás, de a lehetséges lépéseket nem részletezte.

2009. június 7-én európai parlamenti (EP) választásokat tartottak az Európai Unióban, így Szlovákiában is. A választások előtt Bugár Béla és a rebellisek az MKP támogatására szólították fel a választókat. Május 16-án az Országos Tanács (OT) rozsnói ülésén nem született döntés arról, hogy a hármas visszatérnek-e a párt parlamenti frakciójába. Bugárék főleg a vezetés politikai stílusát bírálták. A döntést az EP-választás utáni OT-ülésre halasztották, vagyis június 13-ra. Közben ajánlatot kaptak egy platform megalakítására a párton belül, amit az alapszabály megenged. Május 26-án Bugárék bejelentették, nem tárgyalnak tovább az MKP vezetésével a párton belül kialakult helyzet rendezéséről. A TASR hírügynökségnek Bugár azt mondta, az EP-választásig már nem nyilatkoznak az ügyben, hogy ne gyengítsék a párt pozícióit, de hivatalosan még mindig nem jelentették be, hogy új pártot alapítanak. Június hetedikén, közvetlenül az EP-választás befejezése után Bugár, A. Nagy, Gál és Bastrnák Tibor bejelentették, távoznak az MKP-ból, és Most-Híd néven új pártot alakítanak. Csatlakozott hozzájuk Simon Zsolt és Gyurovsky László is. Emellett több, a párt vezetésében tevékenykedő politikus is Bugárékkal tartott. Csáky Pál ekkor azt mondta, Bugárék rossz döntést hoztak, mert a választóktól nem kaptak mandátumot az új párt megalakítására. „Szeretném megemlíteni, hogy tárgyalásokat imitáltak velünk, miközben már harmadik hete közvéleménykutatás folyik a Focus ügynökség szervezésében, amely azt teszteli, miként reagálnának az emberek egy új, Bugár Béla vezette politikai párt alapítására” – mondta Csáky.

2009. július 3-án alakult meg a Híd, első kongresszusát július 11-én tartotta. Önmagát sem szlovák, sem magyar pártként aposztrofálta, hanem polgári pártként. Tagjainak

megközelítőleg 30 százaléka volt szlovák, de más kisebbségek, így ruszinok és romák is a párt tagjává váltak. Az MKP sajnálattal vette tudomásul a Híd megalakulását, és azt, hogy a pártot alapító politikusok nem voltak hajlandók tovább tárgyalni az elődpárt vezetésével.

A 2010-es parlamenti választási kampány a szlovákiai magyar térfélen valójában már ekkor elkezdődött. Permanens kampány folyt a választókért. Az első komoly megmérettetés a 2009. november 14-i megyei választás volt, ám az érintettek inkább a parlamenti választásra koncentráltak. A megyei választások eredménye azonban némi meglepetést hozott, hiszen az MKP 40, míg a Híd csak két képviselői helyet szerzett. Addig az MKP-nak 58 mandátuma volt. Bugárék ezt azzal magyarázták, hogy a párt öt hónapja létezik, Csákyék szerint az eredmény bizonyítéka annak, hogy nincs szükség két magyar pártra. Az eredményt az MKP és a Híd is óvatos sikerként könyvelte el. A szavazatok megoszlása azonban már árnyalta a képet. E szerint az a déli járásokban az MKP a voksok 60, míg a Híd a 40 százalékát kapta.

A júniusi választásokig fél év volt hátra. A permanens kampány folytatódott. Az MKP egyedül vágott neki a választásoknak, a Híd listáján ott voltak a Polgári Konzervatív Párt (OKS) jelöltjei.

2009. április 9-én először jelentetett meg fizetett, egész oldalas interjút az MKP a szlovákiai magyar sajtóban: az *Új Szó* 5. oldalán Csáky Pál pártelnökkel készült interjú jelent meg rs szignóval. A beszélgetés hirdetési számmal volt ellátva, a pagina tartalmazta a hirdetés szót, s noha az oldal alján megjelentek az MKP európai parlamenti jelöltjeinek portréi, mégis olyan hatást keltett a beszélgetés, mintha a lap interjúja lett volna. Ugyanaz a betűtípus, ugyanolyan tördelési megoldások, mint a napilap szerzői interjúi esetében. Az interjú témája a köztársaságielnök-választás eredményeinek értékelése, az MKP helyállása és a párt előtt álló európai parlamenti választás. Egyetlen szó sem esik benne a pártban érezhetően jelen levő ellentétekről.

Öt napra rá Simon Zsolt volt mezőgazdasági miniszter kilép az MKP-ból és a párt frakciójából. „A pártban munkamódszerré vált a hazugság” – magyarázta kilépését Simon az *Új Szó* április 15-i címlapján. Szerinte a pártot Csáky Pál diktatórikus módszerekkel irányítja, nem ad lehetőséget vitákra, az elnökség tagjai csak asszisztálnak a döntésekhez, érdemben nem szólhatnak bele. Ugyanitt Bugár Béla volt pártelnök azt mondta, az elnökségnek módosítania kellene politikáján, ha meg akarja akadályozni, hogy Simont többen is kövessék. Csáky Pál ugyanitt nem kommentálta a kilépést, helyette Berényi József elnökhelyettes beszélt. Sajnálatosnak nevezte Simon döntését, szavaival azonban nem ért egyet. „Ezek Simon Zsolt érvei, amelyeket nem kívánok kommentálni, főleg nem most, amikor már kilépett a pártból” – mondta a lapnak. A harmadik oldalon készített interjúban Simon nem zárta ki egy új magyar párt megalakítását, ha tovább nő az elégedetlenség az MKP-val szemben. „Úgy gondolom, hogy az MKP már nem azokat az értékeket vallja, amiért én párttag lettem, nem azokat, amelyeket még két évvel ezelőtt is vallott. Már nem tudja megszólítani korábbi választói jelentős részét, a támogatottsága 4 százalékponttal süllyedt” – nyilatkozta. A pártban felerősödtek a kritikus hangok a vezetéssel szemben, de a regionális szervek vezetői Csáky Pál elnök mögött álltak. (*Új Szó*, 2009. április 16., 2. p.) Az elnök továbbra sem kommentálta nyilvánosan a történéseket.

A következő napokban megkezdődött a párttagok kilépése főleg a Rimaszombati és a Lévai járásban. Csáky nem tartotta tragédiának a távozásokat, de szerint az elnök

ség tagjai egyöntetűen megállapították, hogy „a pártban nincsenek olyan jelenségek, melyek ezeket a kilépéseket indokolták volna”. (*Új Szó*, 2009. április 21., 1. p.) Szerinte a kilépéseket valaki irányítja. Bugár Béla ugyanitt hazugsággal vádolja meg Csákyt, s először mondja ki, hogy ő is elhagyhatja a pártot. „Ez a legjobb út ahhoz, hogy a pártelnök szétverje a pártot vagy másokat is kiüldözzön – mondta Bugár. – Értem ez alatt magamat is.” (*Új Szó*, uo.)

Április 22-én Bugár, A. Nagy és Gál bejelentik távozásukat az MKP frakciójából. Simonnal ellentétben ők nem hagyták el a pártot. Abban bíztak, hogy a párt Országos Tanácsának üléséig, vagyis május 16-ig megváltozik a pártvezetés stílusa. A párt vezetése azonban nem értette, mit jelent a vezetési stílus megváltoztatása. Duray szerint például nem történtek olyan hibák a vezetésben, amelyek indoklnák a távozók lépését. Bugár a másnapi *Új Szónak* úgy nyilatkozott, hogy 2007-ben ugyan úgy gondolta, távozik a politikából, ám ha az MKP vezetése folytatja az eddigi politikát, meg kell változtatnia a véleményét. Csákyt hazudozással vádolta, és azzal, hogy kiüldözi a pártból az embereket. Ugyanezen a napon, április 23-án az MKP ismét egész oldalas fizetett interjút jelentetett meg a napilap 5. oldalán fm szignóval. Ugyanez a szöveg szerkesztőségi interjúként megjelent április 29-én a *Szabad Újság* hetilap 12–13. oldalán. Az interjúban Csáky Pál összesen 5 kérdést kapott. Egy hasonló méretű szerkesztőségi interjúban az alanyunk legalább 15–20 kérdésre kellene válaszolnia. Összehasonlításképpen, ugyanebben a számban egy negyedoldalas interjúban Bugár kilenc, míg Bastrnák egy egynolcad oldalas villáminterjúban hat kérdésre válaszol. Csáky egyébként a távozók és a távozni készülnők felelősségére apellált. Arról beszélt, hogy minden lépésnek összhangban kell lennie a közösségi érdekekkel és az erkölccsel. „A politika viszont nem arról szól, hogy feltétel nélkül szeressük egymást, nem arról, hogy mindenki szeressen mindenkit. A politika arról szól, hogy különbözőségünket tudomásul véve tudunk-e együttműködni közös céljainkért, közös programunk megvalósításáért. Mondjuk ki nyíltan: az MKP-ban komoly nézetkülönbségek léteztek 2007 előtt is” – nyilatkozta.

2009. április 26-án ismét tárgyalóasztalhoz ültek a felek. Másnap Csáky és Bugár is pozitívan nyilatkozott a megegyezés lehetőségéről. Csáky szerint lemondása nem aktuális, majd a 2011-es tisztújításon méreteti meg magát. Bugár azt mondta, Csáky és ő maga is megosztja a pártot, márpedig az MKP-nak olyan elnökre van szüksége, aki integrálja a párton belüli nézeteket és embereket. Továbbra is május 16-át jelölte meg a megegyezés utolsó lehetséges dátumaként, vagyis az európai parlamenti választások kampánykezdetének időpontját.

2009. április 28-án ismét fizetett interjúval jelentkezett az MKP az *Új Szó* 5. oldalán, kl szignóval. Csáky ebben már élesebben fogalmaz a három renitenssel szemben. Először azonosítja pártját a szlovákiai magyarsággal. „Soha egyetlen magyar politikus sem fordulhat szembe közösségünkkel, választóink egy ilyen lépést joggal büntetnének szimpátiavesztéssel az adott politikai irányában.”

2009. május 15-én Bugár Béla az *Új Szónak* adott interjúban arra a kérdésre, hogy valószínűnek tartja-e egy új magyar párt megalakulását, azt válaszolta: „Ez lenne a lehető legrosszabb változat. Mindent meg kell tenni, hogy ne így legyen.” Csáky Pál lemondását a pártelnöki tisztségről az egyik lehetséges megoldásnak tartotta. Akkorra kiderült, a pártelnök felajánlotta, összesen bizalmi szavazást kér maga ellen a párt kongresszusán. Bugár azonban ezt elutasította. „Csáky részéről ez csak porhintés. A Lévai és a Rima-

szombati járásból már elmentek az elnököt kritizálók – azok is, akik korábban részt vettek a közgyűléseken. Bizalmi szavazást kezdeményezni akkor, amikor a kritikusok távoztak, az semmi más, mint a porhintés.”

Ugyanebben a számban a harmadik oldalon az MKP fizetett, szöveges hirdetést jelentetett meg *Az MKP vezetése megegyezést akar!* címmel. A nyilatkozat nagyon békülékeny hangot üt meg. Ebben cáfolják ugyan Bugár Béla korábbi kijelentéseit, de ismeretik javaslataikat a távozóknak, s a szöveg végén arra szólítják fel őket, térjenek vissza az MKP frakciójába. „Az MKP demokratikus párt, ahol mindenki megtalálhatja helyét és számítását. Nagyon sajnáljuk, hogy három kollégánk átgondolatlan lépésükkel ilyen vitákat gerjesztett, ártva ezzel közösségünknek három nagyon fontos választás előtt. Azt tartanánk helyesnek, ha visszatérnének a képviselői klubba, s továbbra is programunk és a választóktól kapott felhatalmazás alapján mennénk tovább közös utunkon. Mi ezt akarjuk, mi ezt javasoljuk. Az MKP továbbra is a szlovákiai magyar közösséget fogja szolgálni, ehhez kérjük minden jó szándékú ember megértését és támogatását most – és június 6-án is.”

A párt Országos Tanácsa Rozsnyón ülésezett. A három renitens képviselő nem tért vissza a párt parlamenti frakciójába, de abban megegyeztek, hogy június 13-án, az európai parlamenti választások után térnek vissza a tárgyalásokhoz. Farkas Iván, az OT elnöke azt mondta, karnyújtásnyira vannak a megegyezéstől, Bugár Béla azonban nem volt ilyen optimista. Szerinte a júniusi időpont az utolsó, addig a párt vezetésének el kell fogadnia, hogy platformot hozzanak létre a párt vezetésével elégedetlenek az MKP-n belül. A platform létrehozását ugyanis az OT Rozsnyón elutasította. Az is eldőlt, hogy a frakcióból távozott képviselők is részt vesznek az EP-választás kampányában.

Bugár Béla az *Új Szónak* adott interjújában május 18-án, a 2. oldalon azonban már egyértelműen fogalmaz: „Ha nem sikerül megegyezni, akkor marad a távozás, és mások is követnek bennünket.” Arra a kérdésre, mekkora esélyt lát a megegyezésre, a következőt válaszolta: „Szerintem 60 százalék esély van, ebből 50 százalékot képviselünk mi hárman, hiszen eddig még csak mi dolgoztunk ki egy javaslatot, mely elkerülhetővé teszi a pártszakadást. A további 10 százalékot pedig az elnökségnek az a néhány tagja teszi ki, aki valóban dolgozik a megegyezésért. Nem elég csak elmondani, hogy közel vagyunk a megegyezéshez, tenni is kell érte.”

Május 20-án interjút közölt az *Új Szó* Csáky Pállal, az MKP elnökével a 3. oldalon *Nem a sértődött emberek platformját kell létrehozni* címmel. Ebben a platform kialakításának támogatását ahhoz a feltételhez köti, „ha abból nem ellenvélemények, hanem konstruktív ötletek kerülnének ki”. Arra a kérdésre, miért marasztalják Bugárékát a pártban, azt válaszolta: „Két dolog miatt. Elsősorban butaság új pártot létrehozni. Ezt senki sem akarja. Mindenkit, aki ezen gondolkodik, próbálunk lebeszélni róla. Ugyanakkor nem feladatunk, hogy gesztusokat tegyünk a kollégák felé ez ügyben. Tevékenységünkkel próbáljuk meggyőzni őket arról, hogy a pártban demokrácia van és mindenki megtalálhatja a helyét. (...) Pozitívan értékelem azt, hogy a katasztrófa-forgatókönyvek nem teljesültek be. Szombaton nem került sor pártszakadásra és senki sem lépett ki a pártból. Ez fontos. A nagygyűléseken azzal kezdem a felszólalásaimat, hogy a Magyar Koalíció Pártja egységes, és azt akarjuk, hogy egységes is maradjon, és erre mindenütt taps a válasz. Szolgálunk kell, nem a sértődött emberek pozíciójába szorítani magunkat.”

Május 27-én az *Új Szó* címlapján a *Bugárék már nem tárgyalnak Csákyval* című cikkből kiderül, a volt pártelnök és követői a június hatodiki EP-választások után távoznak a pártból. Csákyt hazugsággal vádolták, mert mást mond a sajtónak és mást a tárgyalásokon. Csáky cáfolta, hogy hazudna, és azt is, hogy mást mondana a médiának, mint a tárgyalópartnereinek. Bugárék azt is bejelentik, az EP-választásokig nem nyilatkoznak a médiának.

Június 5-én az egyik szlovák kereskedelmi televízió közli, hogy Bugárék új pártot alapítanak, melynek neve Híd lesz. A június hatodiki európai parlamenti választás a belső viszályok ellenére sikeres volt az MKP számára, megőrizte két mandátumát. Június 7-én Bugárék bejelentik, hogy kilépnek az MKP-ból, s velük tart Bastrnák Tibor képviselő is. Így az MKP 5 mandátumot veszített Simon Zsolttal együtt. A képviselőkkel együtt távozott a párt több vezetője, az országos elnökség és az Országos Tanács néhány tagja, járási elnökök, megyei képviselők és polgármesterek.

Június 8-án az *Új Szó* címlapján a *Szakad az MKP – Bugárék tegnap kiléptek és pártot alapítanak* című cikkben részben már megváltozik a két párt kommunikációja. Az addig inkább békülékenyebb, a szlovákiai magyarság egységét kívánó MKP támadóbb hangot üt meg. Bugárék továbbra is a párt vezetését bírálják. Csáky a cikk alapján azt mondja, Bugárék nem kaptak mandátumot a távozásra. Nem tartja kizártnak azt sem, hogy a párt vezetése mandátumuk visszaadására szólítja fel a távozott képviselőket. „Hallottam, hogy egyesek hidat akarnak építeni az Európai Szociális Alap és egyes szlovákiai hospice-ok között” – utalt Csáky arra, hogy Bugár Béla egy magán-nyugdíjasotthon résztulajdonosa. Hangsúlyozta, hogy az MKP mindenki előtt nyitva áll, az új párttal azonban nem akar együttműködni. Bugár visszautasította Csáky szavait és azt is, hogy visszaadják mandátumukat. Arra hivatkozott, ő maga 180 ezer preferenciaszavazatot szerzett, ami nemcsak a párt, hanem a saját személyes érdeme is.

Június 9-én Bugár Béla és az MKP-ból távozott képviselők bejelentették, hogy Híd–Most Együttműködés Pártja–Strana spolupráce néven új pártot alapítanak. „Ezt a pártot magyarok alapítják, de most jön a második lépés, a szervek létrehozása, amikor szeretnénk bebizonyítani, hogy a szlovákok és a magyarok képesek együttműködni” – jelentette ki Bugár. Ugyanezen a napon az *Új Szó* 3. oldalán az MKP fizetett politikai hirdetését jelentetett meg *Három kérdés a kilépőkhöz* címmel. Ennek teljes szövege: „– MIÉRT kell szétverni a nehezen összehozott egységes szlovákiai magyar politizálást? – MIÉRT kell ezzel meggyengíteni a szlovákiai magyar közösség egységes érdekképviseletét? – KI NEK az érdeke ez, mert nem a szlovákiai magyar közösségé, az biztos. Mi a valós indok, mi van emögött?”

Az *Új Szó* június tizediki számának második oldalán egy-egy rövid interjú jelent meg Bugárral és Csákyval. Bugár arra a kérdésre, hogy mi lesz a legnagyobb különbség az MKP és a Híd között, a következőket válaszolta: „A módszerekben lesz a legnagyobb különbség – mi a szlovák pártokkal együttműködve akarunk eredményeket elérni. Ezt a stratégiát igazolja az ellenzék 1998-as Mečiar elleni sikere is. (...) Az együttműködés mellett a másik fontos pillér a tisztesség, vagyis azok az értékek, melyek az utóbbi időben kivestek az MKP-ból.” Annak nem látta veszélyét, hogy az új párt veszélyeztetheti a magyar képviseletet Szlovákiában: „Mi 1998-ig megértük, hogy három párt létezett, ebből kettő ki sem állhatta egymást. Mi azokat a magyar választókat akarjuk megszólítani, akik nem mentek el szavazni, akiknek a jelenlegi politika nem felel meg.” Csáky

ugyanitt arra kérdésre, hogy látja-e a lehetséges együttműködés lehetőségét, azt válaszolta: „A politikai együttműködés lehetőségét és értelmét nem látom, mert ha ők együtt akartak volna működni velünk, akkor maradhattak volna a pártban. (...) Programcélokat nem látok mögöttük. Valószínűleg csak érdekek, személyi, illetve csoportérdekek vannak a háttérben. Nem látom, hogy nagy mozgásterük lenne. Egyik barátomat tudnám idézni, aki azt mondta, hogy nem látja, mit akarnak, de azt igen, hogy nagyon akarják. Ilyen háttérre nehéz politikát építeni. Nem tartom szerencsésnek azt sem, hogy szlovák–magyar vegyes pártot akarnak létrehozni. Úgy gondolom ugyanis, hogy sajnos a szlovák politika más irányba megy.”

2009. június 11-én újabb fizetett hirdetés jelenik meg az *Új Szó* harmadik oldalán, ezúttal a Magyar Koalíció Pártja Országos Elnökségének felhívása *Mindannyian maradjunk az MKP-ban!* címmel. A hirdetés szövege teljesen más, mint az eddigiek. Noha az elején a párt nehéz helyzetéről szól, majd a platformok kialakításának lehetőségéről (még úgy is, hogy Bugárék már távoztak), s noha újra megjelenik az a momentum, miszerint az MKP azonos a szlovákiai magyar közösséggel, először jelenti ki határozottan, hogy a magyar közösség egyetlen pártja az MKP, s először használja az áruelés kifejezést. A hirdetés második felének szövege: „Nem látunk tehát okot arra, hogy bárki is elhagyja a Magyar Koalíció Pártját, s ezzel meggyöngítse a szlovákiai magyar közösség érdekképviseletét. Erre egyetlen parlamenti képviselőnk, egyetlen tisztségviselőnk sem kapott felhatalmazást választóinktól. Újból kinyilvánítjuk: a Magyar Koalíció Pártja a szlovákiai magyar közösség egyetlen pártja. Ez az egyetlen olyan politikai szervezet, amely a miénk, amely a mi belső akaratunkból jött létre és Dél-Szlovákiát képviseli. Nem hagyjuk magára, nem áruljuk el a zászlót. Minden tagunkat és támogatónkat arra kérünk, döntően felelőssége teljes tudatában, s legyen továbbra is az MKP aktív, hiteles tagja, illetve támogatója.”

Egy napra rá a Híd is fizetett hirdetést jelentetett meg az *Új Szó* 3. oldalán, de nem szöveges, hanem grafikus formában, Bugár Béla arcával, *Tartson velünk!* jelszóval. Szövege: „Tisztelt Polgárok! Minden támogatónkat szeretettel várom az újonnan alakuló szlovákiai magyar párt, a Híd – az együttműködés pártja rendezvényére vasárnap, 2009. június 14-én, 15 órakor az egyházkarcsai kultúrházban.” Emellett megjelennek a párt vizuáljaiban a pozitív jelszavak: együttműködés, nyitottság, tisztesség, felelősség, bizalom.

Június 13-án megtartotta ülését az MKP Országos Tanácsa, a Híd pedig megtartotta első aláírásgyűjtő összejövételét. Csáky Pál a hazugság és az emberbutítás pártjának, továbbá gazdasági érdekcsoportnak nevezte Bugár Béla új pártját. A párt felszólította öt távozó parlamenti képviselőjét, adják vissza mandátumukat, mert nem arra kaptak felhatalmazást az MKP-választótól, hogy támadják a pártot. Csáky szerint Bugár új pártja, a Híd hazugságon és félrevezetésen alapszik, s ezt bizonyítani is tudja. Információi szerint a Híd internetes honlapját már május 12-én bejegyezték, tehát akkor, amikor még folytak a tárgyalások a két fél között. A pártelnök úgy vélte, Bugárék be akarják csapni potenciális szimpatizánsaikat, honlapjukon ugyanis mást írtak a szlovák és mást a magyar változatban. Kiemelte, a párt egyházkarcsai akciójáról szóló meghívó magyar változatában „szlovákiai magyar párt” megalakulásáról volt szó, a szlovák verzióban csak politikai párt létrejöttéről. (*Új Szó*, 2009. június 15., 1. p.)

Bugár Egyházkarcsán jelentette be, hogy nem fognak reagálni az MKP támadásaira, ha viszont valaki az MKP vezetői közül a Hídat gazdasági lobbiszervezetnek nevezi, ál-

lítésát a bíróság előtt kell majd bizonyítania. Azt ismét hangsúlyozta, hogy az MKP-ból kilépett képviselők nem adják vissza mandátumukat, ám parlamenti bizottsági elnöki posztjaikat igen, mert azok az MKP-t illetik. Bugár hangsúlyozta: „Ez magyar párt, de megnyitjuk struktúránkat a szlovákok irányába.” A. Nagy László szerint képletesen fogalmazva azt szeretnék elérni, hogy a dunaszerdahelyi stadionban ne szidják a szlovákokat, a pozsonyi Slovan stadionban pedig a magyarokat. (*Új Szó*, 2009. június 15., 2. p.)

Az MKP ezután masszív offenzívába kezdett. A párt saját egységét, megtisztulását hangsúlyozta mindenhol. Nagygyűlést szervezett egységének bizonyítására, a pártstruktúrákat pedig felszólította, hogy ne hívják meg a Híd képviselőit a helyi rendezvényekre. Az érsekújvári Millenium sportcsarnokban 1100 ember vett részt a párt rendezvényén, az MKP vezetőin, parlamenti és megyei képviselőin kívül jelen volt Heizer Antal, Magyarország szlovákiai nagykövete, valamint Markó Béla, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség elnöke is. Szigeti László, az MKP érsekújvári járási szervezetének elnöke azt mondta, azzal a céllal rendezték meg a találkozót, hogy zárják soraikat, hogy hitükben megerősödve távozzanak a sportcsarnokból. A párt 12 ezres tagságát addig 120 ember hagyta el. Egy nappal korábban ülésezett a párt járási szervezete Rimaszombatban. A szónokok a párt egységének megőrzéséről beszéltek. Erélyesen bírálták a kilépett tagokat, az új pártot alapítókat. A bírálatok mellett ajánlást fogalmaztak meg a térség polgármestereinek, ebben arra kérik őket, idén nyáron lehetőleg ne hívják meg falunapi vagy egyéb kulturális rendezvényükre az alakulófélben lévő párt képviselőit. (*Új Szó*, 2009. június 22., 2–3. p.) Szigeti László szóhasználata a nagygyűlésen ellentmondásos. Noha a zárjuk sorainkat kifejezés érthető olyan szempontból, hogy a lehető legkevesebb ember hagyja el a pártot, kontraproduktív viszont abból a szempontból, hogy azt üzeni: az MKP nem nyitott, sőt, a pártot a gettósodástól féltőknek ad igazat.

Az első olyan nagyinterjú, amelyben szinte az összes, később használatos szókapcsolat és -fordulat előfordul az MKP részéről, szintén fizetett hirdetésként jelent meg az *Új Szó* 5. oldalán, 2009. július 3-án. A -v/- szignóval jegyzett írás címe: *Továbbra is egy magyar párt van: az MKP*. Az alany ismét Csáky Pál, ám nem jelenik meg a fényképe, ehelyett az érsekújvári összejevetelen készült apró fotó illusztrálja az interjút.

A formulációk a későbbiekben mint az MKP kommunikációjának, szóhasználatának központi elemei jelennek meg. Ezek általában negatív üzeneteket tartalmaznak:

- egy magyar párt van, amely sikeres, erős, megbízható és egységes, ez pedig az MKP, az új párt nem magyar párt;
- a Híd 8-10 ember önző, személyes vagy gazdasági érdeke, tisztázatlan a gazdasági háttere;
- a szembenállás befurakodik a (szlovákiai magyar) társadalmi és a civil szférába;
- személyes támadások Bugár Béla vállalkozása ellen;
- nem akartak velünk tárgyalni, a párt weboldalát már korábban bejegyezték, mint a tárgyalások a felek között megszakadtak;
- a Híd a Smerrel akar paktálni, s akkor majd dől a pénz a párthoz;
- a Híd se kutya, se macska párt, vagyis se szlovák, se magyar, értelmes szlovák oda nem lép be;
- a média heccelte a távozókat;
- az SNS-nek felel meg a helyzet a legjobban;

- a Híd az asszimiláció pártja, önként adják fel magyarságukat, nemzeti szempontból ez vágóhíd;
- lehulltak az álarcok, látjuk, ki kicsoda, kit mi mozgat;
- a távozók későbbi koalícióban reménykednek, hogy az MKP hátán bejussanak a parlamentbe, de ilyen nem lesz;
- a közvélemény-kutatások manipuláltak és manipulálnak;
- többen lépnek be az MKP-ba, mint amennyien távoznak.

Az említett interjúban három további meglepő momentumot fedezhetünk fel. A Híd gazdasági háttérét folyamatosan firtató pártelnök a következő formulát használja: „a velünk szemben pártot alapító gazdag fiúk”. A félmondat első része azt üzeni, hogy a Híd az MKP-val szemben alakult meg, vagyis kiosztja a piacvezető és trónkövetelő párt szerepét, így a szlovákiai választási teret leszűkíti a szlovákiai magyar választási térre. A félmondat második része, vagyis a „gazdag fiúk” kifejezés egyrészt ráerősít a Híd mögött húzódó gazdasági érdekek hangsúlyozására, másrészt megpróbálja bagatellizálni az új pártot és annak alapítóit.

A másik elem a fizetett interjúban a kérdező szerepe. Vele mondattatnak ki olyan témák, amelyek ugyan a későbbiekben tovább rezonálnak majd a kampányban (Bugár Béla vállalkozása, amelyre kölcsönt vett fel, de támogatást kapott az államtól és az Európai Szociális Alaptól is – mindkettő a smeres Viera Tomanová vezette Munka-, Szociális és Családügyi Minisztérium hatáskörébe tartozott), de a jól tálalt negatív konnotáción kívül nem tartalmaznak negatív információt, s a kérdező olyan párhuzamot használ, amely olyan mértékű csúsztatás, amit a pártelnök nem mondhat ki. A kérdés: „Sokan meglepődtek azon, hogy épp Bugár Béla fordul szembe a saját pártjával. Szlovák újságíró kollégák is keresik ennek okát. A minap azt is felvetették, hogy ha Mečiartól meg lehetett kérdezni, honnan vette a 40 millió szlovák koronát az Elektra úgymond megvásárlására, talán Bugár Bélától is megkérdezhető, honnan volt neki több tízmillió koronája egy anyagilag igényes kastélyvállalkozás beindítására. Azt írja a szlovák sajtó, hogy azóta viselkedik furcsán, amióta gazdasági vállalkozásba fogott.” Csáky válaszában nem mond ki véleményt, inkább csak azt erősíti meg, valóban van ilyen szóbeszéd: „Ez érdekes felvetés, s én is találkoztam sok olyan véleménnyel, amely azt mondta, hogy Bugár úr nagyon megváltozott, amióta gazdasági tevékenységgel foglalkozik.”

A következő visszatérő momentum a média felelősségének firtatása. Csáky szerint a média heccelte a távozókat azzal a céllal, hogy meggyengítse az MKP-t. A válasz azonban fordulatot vesz, s a pártban maradtakat okosabbnak, a távozókat butábbaknak titulálja: „Am én azt mondom, csöbe húzni csak azt lehet, aki hagyja magát. Ez bizony az intelligenciához tartozó kérdés is.” Nem szokványos módszer a politikai ellenfelet egyszerűen lebutázni, az ilyen kifejezéseket kijelentéseikre, esetleg cselekedeteikre használják.

A Híd a szlovák pártokkal is versenyezni akar címmel jelent meg interjú az Új Szóban Bugár Bélával a Híd alakuló kongresszusának napján, 2009. július 11-én a 10. oldalon. Bugár ebben reagált Csáky fent említett néhány kijelentésére is. A gazdasági tevékenységére szerzett pénzt kölcsönökkel magyarázta, de azt is elmondta, nem fog reagálni Csáky „hazugságaira”, hanem feljeleníti őt. Csáky nevét tizenkétszer említi az interjúban, mindannyiszor negatív környezetben. Vagy felelőssé teszi őt a kialakult helyzetért, vagy

hazugsággal vádolja. Az interjúban megerősíti, indul az új párt elnöki posztjáért. Aznap pártelnökké választják Bugárt, s a Híd alelnöke lesz a szlovák Rudolf Chmel irodalomtudós, aki a második Dzurinda-kormányban kétszer töltötte be a kulturális miniszteri posztot az Új Polgár Szövetsége (ANO) színeiben.

Míg a két párt a napi politika kommentálásában egymással volt elfoglalva, s a támadás-védekezés-ellentámadás elvét alkalmazta, a Híd közvetlenül megalakulása után új, üzeneteiben pozitív billboardokkal rukkolt elő. Az óriásplakátjaik három szlogent tartalmaztak: „Az orvos nemzetisége? Nem akadály, ha gyógyít. A pék nemzetisége? Nem akadály, ha jó a kenyér. A szomszéd nemzetisége? Nem akadály, ha segítjük egymást.”

Érdekesség, hogy a két párt magyar szövegkörnyezetben hogyan nevezte egymást. Míg a Híd magyarul következetesen Hídnak, szlovákul Most-Hídnak nevezte magát, az MKP a Hídat magyar nyelvi közegben is Most-Hídnak nevezte, amivel azt akarta sugallni, hogy a párt nem magyar. Míg az MKP-t magyar környezetben csak MKP-ként, szlovákul csak SMK-ként nevezte mindkét párt. Voltak ugyan próbálkozások a Híd politikusainak részéről, hogy SMK-MKP-nak nevezzék Csáky pártját, ha egy MKP-s politikus magyarul Most-Hídat emlegetett, de ezek a próbálkozások elhaltak, mert hiteltelennek tűntek. Paradoxon, hogy éppen a Most-Híd volt az, amelyik szlovák környezetben is használta magyar nevét, az MKP viszont nem.

Az első felmérést a Híd megalakulása utána a Focus ügynökség készítette, 2009. augusztus 18-án hozták nyilvánosságra. Ebben az új párt máris parlamenti befutó lett, 5,2 százalékkal, míg az MKP 6,3 százalékon állt, két százalékkal lejjebb a legutóbbi felméréshez képest. A két párt együtt majdnem annyit ért el, mint a legutóbbi választási eredménye volt az MKP-nak (11,68%). Duray Miklós MKP-alelnök azzal vádolta meg egy szlovák honlapon a Hídat, hogy megvásárolta a felmérés eredményét. A Híd egy rövid időre ellenszélbe került. Mikuláš Dzurinda, az SDKÚ elnöke, korábbi kétszeres miniszterelnök egy másik szlovák honlapnak augusztus 23-án gyakorlatilag megismétli Csáky szavait, és a Smer ötödik hadoszlopának nevezi a Hídat, emellett azt gyanítja, hogy a párt üzleti körök megrendelésére jött létre.

Az őszi egyik nagy eseménye szlovákiai magyar szempontból a nyelvtörvény elleni tiltakozó nagygyűlés volt a dunaszerdahelyi DAC-stadionban. Az esemény előtt a Híd politikusai benyújtottak egy módosító javaslatot, amely enyhítette volna a nyelvtörvény egyes, a szlovákiai magyarok által kifogásolt paragrafusait, amit az MKP nem támogatott, mert Simon Zsolt állítólag nem egyeztetett velük, emellett előkészítetlennek tartották. A Híd kifogásolta, hogy az MKP kisajátítja magának a témát. A nagygyűlésen az MKP vezetésének döntése értelmében a hídas politikusok nem szólalhattak fel. Csáky Pál ezt azzal magyarázta, hogy Bugár Béla nemkívánatos személy a felszólalók között, mivel fennáll a veszély, hogy a résztvevők kifütyülik. „Azt sem lehet kizárni, hogy az emberek más módon is kinyilvánítanak véleményüket, mivel árulónak tartják, aki elárulva választóit” – mondta Csáky a TA3 hírtelevízió szerint. Csáky az áruló kifejezést a szlovák sajtóban alig szokta használni, ez volt az egyik első. Bugárék végül részt vettek a nagygyűlésen, de nem beszélhettek, a lelátón ültek.

2009. augusztus 28-án *Európát itt is!* címmel jelenik meg fizetett interjú az *Új Szó* 5. oldalán ismét rk szignóval. A beszélgetés a szeptember elsejei dunaszerdahelyi nagygyűlésre toborozza az embereket (ezen a napon lépett életbe a nyelvtörvény módosítá-

sa). De egy része a Most-Híd óriásplakátjaira is reagál. A beszélgetésben sem a kérdező, sem az alany tudatosan egyszer sem ejti ki a másik párt nevét. A kérdés a nyelvtörvényre és a plakátokra vonatkozóan a következő: „A közelmúltban megjelentek olyan óriásplakátok, amelyek tartalmukban érintik ezt a kérdést. Azt hirdetik, hogy mindegy, milyen nemzetiségű a pék vagy az orvos.” Csáky válaszában a szlogenek egyetlen kifogásolható momentumát ragadja meg, így nem beszél a pékről és a szomszédról, csak az orvorról. „Rossz szolgálatot tesznek ezek a plakátok. Nézetem szerint csak arra szolgálnak, hogy összezavarják az embereket, mert badarságokat hirdetnek. Azt mondják, mindegy, hogy milyen nemzetiségű orvos gyógyít bennünket. Ez nem igaz, hiszen a modern orvostudomány álláspontja szerint a bizalmi viszony megteremtése az orvos és a beteg között fél gyógyulással ér fel. Az igazság tehát épp ellenkezője: nagyon fontos, hogy az orvos a beteg anyanyelvén tudjon kommunikálni vele, s az orvos részéről kellő empátia nyilvánuljon meg a beteg iránt. Amit ők mondanak, nem más, mint nemzeti öntudatunk bűnös rombolása. Mi az MKP-ban épp az ellenkezőjét mondjuk: fontos, hogy minél több szlovákiai magyar fiatal végezzen egyetemet, s gyógyítsanak, iskoláinkban tanítsanak, önkormányzatainkban bölcsen vezessenek bennünket.”

2009. október 6-án ismertette az *Új Szó* a címlapján a Fórum Kisebbségkutató Intézet augusztusi, csak a szlovákiai magyarok körében, 771 főn elvégzett reprezentatív felmérésének eredményeit *MKP-Híd 2:1* címmel, majd október tizedikén két oldalon *A szlovákiai magyarok politikai orientációja és értékrendje* címmel. Ebből kiderült, hogy az MKP továbbra is őrzi vezető szerepét a szlovákiai magyarok közt, 49:23 arányban választották volna az MKP-t azzal, hogy 22 százalék nem tudott válaszolni, 5 százalék pedig szlovák pártot választott volna. A politikusok népszerűsége teljesen más képet mutatott. Bugár Béla volt a legnépszerűbb 32,8 százalékkal, háromszor magasabb népszerűségi mutatóval, mint a második Csáky Pál, akinek népszerűsége 10,8% volt. Hasonló eredmények születtek akkor is, mikor a felmérés résztvevőinek négy olyan politikust kellett választaniuk, akit szívesen látnának a parlamentben. A legtöbben, a válaszadók csaknem fele, 48,9%-a Bugár Bélát, 32,6%-a Csáky Pált jelölte meg. Ezt az arányt érzékelték mindkét pártban. A Híd ugyanis később egész kampányát Bugár Bélára és annak arcára építette, míg az MKP úgymond elrejtette Csáky Pált, sokszor még a fizetett politikai interjúkban sem használta a pártelnök arcát. Az említett felmérésben más kérdésekre is válaszoltak a megkérdezettek. Arra a kérdésre, hogy mi a véleményük a szlovákiai magyaroknak az MKP kettészakadásáról és annak okairól, a válaszadók döntő többsége, közel 60%-a vélte úgy, hogy nincs szükség több magyar pártra Szlovákiában. A fennmaradó negyven százalék fele-fele arányban oszlott meg a több magyar pártot helyeslők és a választ adni nem tudók között. Ezt az eredményt erősítette az a tény is, hogy hasonló válaszokat adtak akkor is, mikor azt a kérdést kapták, hogy a megkérdezettek jó döntésnek tartják-e, hogy az MKP-ból egyes politikusok kiváltak. Az előző kérdéshez képest ugyan 10%-kal kevesebben voltak azok, akik szerint ez rossz döntés volt, ám ez az arány nem a helyeslők, hanem a választ adni nem tudók javára tolódott el.

Közben az MVK ügynökség október nyolcadikán másodikként hozott ki olyan közvélemény-kutatást, amely szerint mindkét párt bejutna a parlamentbe, de ezúttal a Híd volt a népszerűbb: 5,4% az MKP 5,1 százalékával szemben.

Közben folytatódott a két párt közötti üzengetés (Duray Miklós: *A hídpolitika, a hídeszme mindig megbukott*, Bastrnák Tibor: *Az egypártrendszer még sose működött*),

egymást tették felelőssé azért, hogy nem született meg a nemzetiségi törvény. Az MKP elnökének a kongresszus elsöprő többséggel szavazott bizalmat, 297 küldöttből 270 szavazott rá. Az MKP kommunikációjában amellet, hogy a távozókkal a párt megtisztult, egyre nagyobb szerepet kapott az a momentum, hogy valójában a párt megerősödött. „A kilépések nem rengették meg a pártot, többen jöttek a pártba, mint elmentek” – mondta Csáky. Sőt, megpróbálta a pártba való belépést erényként bemutatni, míg a pártból távozást erkölcstelenként. A *Szabad Újság* idézte a pártelnököt *Új programot hirdetett az MKP* című cikkében: „Közénk jött Bastrnák főorvos úr Komáromból, mondván: soha nem akart belépni egyetlen pártba sem, de most erkölcsi kötelességének tartja, hogy a vezetéknevét megtisztítsa, s egyértelművé tegye, melyik oldalon áll.” (*Szabad Újság*, 2009. október 21., 12. p.)

Ugyanebben a számban interjút készítettek Öllös László politológussal, aki az MKP kommunikációját túl negatívnak tartotta. „Tulajdonképpen az első időszakban – ami mostanáig tartott –, az MKP vezetése kemény hangot használt, épp azért, hogy minél kevesebb tag hagyja el a pártot. Az alakulóban lévő konkurens párt viszont elsősorban a nyilvánosság felé szólt, igyekezett bemutatni magát. Bugár Béláké tehát kampányszerűen viselkedtek, míg az MKP kritikus volt és sokkal inkább a másik félről beszélt, mint saját magáról. (...) Tehát ha a két párt nem önmagáról és céljairól fog beszélni, hanem arról, hogy a másik párt miért rossz, az bizony csökkentheti a választási kedvet. Pozitív üzenetek kellene.” (*Szabad Újság*, uo., 10. p.)

Megkezdődött a megyei választások előtti kampány, ezzel együtt megjelentek az első grafikus hirdetések. A *Szabad Újság*ban nem jelentek meg Híd-hirdetések, csak az MKP reklámozta magát, az *Új Szót* mindkét párt használta. A megyei választási kampányra jellemző, hogy többnyire a pártok nem központilag irányítják. Meghatározhatják a motívumokat, a színhasználatot, esetleg a szlogeneket, de a konkrét üzeneteket nem, hiszen azok főképpen helyi jellegűek, nem országosak. Előfordulhatnak kivételek. S mivel a szlovákiai magyar politikai térfélen éppen teljesen új helyzet állt elő, s ez volt az első megméréstetés a két párt között, szinte logikus volt, hogy az üzenetek sok esetben a központi politikát érintik, az MKP a pozícióját, a Híd a létjogosultságát hangsúlyozza.

A november 14-i választások előtt az első hivatalos, a megyei választáshoz köthető hirdetés a *Szabad Újság* október 28-i számának 64. oldalán jelent meg, ugyanez a hirdetés az *Új Szó* november 3-i számának 24. oldalán. A hirdetés a dunaszerdahelyi pártszervezeté, klasszikusan piros-fehér-zöld színekben játszik, rajta a párt jelöltjei, szlogene: *Szavazz az egységre, szavazz az MKP-ra*. Az egység szó a párt központi üzeneteinek egyike volt. Ugyanebben az *Új Szó*ban hídas hirdetések is megjelentek, szintén konfrontáció nélkül. A hirdetések főleg a napilap keddi számában összpontosultak, hiszen azon a napon a lap négy mutációban jelent meg (1. Közép- és Kelet-Szlovákia, 2. Nyitra megye, 3. Dunaszerdahelyi járás, 4. Pozsony, Szens és Galántai járás), vagyis a jelöltek olcsóbban érték el a potenciális választót, hiszen a reklámok olcsóbbak voltak, mert nem az országos kiadásban jelentek meg. Emellett pontosan azokhoz tudtak szólni, akik megválaszthatják őket, hiszen a galántai jelöltre csak a galántai járásbeliek szavazhattak, így teljesen fölösleges volt például a galántai jelöltnek például az Érsekújvári járásban hirdetnie. A Híd hirdetései a 3. és a 4. mutációban jelentek meg. Egységesen a párt színét, a narancssárgát tartalmazták, szlogenük: *Tarts velünk! Pod s nami!* Az egyes járasok jelöltjeinek fotóit tartalmazták, Gál Gábor nagyobb portréját,

aki a Híd megyeielnök-jelöltje volt, és mindkét hirdetés alján ott volt Bugár Béla olvasható aláírása.

Az öt nappal a megyei választás előtt az *Új Szóban* megjelent hirdetéseiben ismét eltérő taktikát választott a két párt. Mivel a napilapban akkor nem minden oldal volt színes, az a párt jelentethette meg színes oldalon a hirdetését, amelyik korábban lefoglalta a területet. A Híd hirdetése a huszonegyedik oldalon színesben, az MKP-é az ötödik oldalon fekete-fehérben jelent meg. Míg a Híd az egyszerű, pozitív üzenetet részesítette előnyben, az MKP egyfajta lelki zsarolást alkalmazott. A Híd hirdetésén a párt színe dominált, egy gesztenyeszerű mosolygós figura, a logó, Bugár aláírása, a választások időpontja és az *Eleged van? Tarts velünk!* szlogen szerepelt. Az MKP a hirdetés központi részeként egy kérdést tett fel a potenciális választónak: „Vannak, akik azt állítják, az MKP – a szlovákiai magyarok egyetlen pártja – elvesztette támogatóit. Ön is így gondolja?” Azon felül, hogy a kérdés nem mozgósító hatású, s az egyszerű üzenet helyett gondolkodásra ösztönzi a választót, a kérdést megelőző kijelentés bonyolultsága miatt félreértelmezhető, s pontosan ellenkező üzenetet közvetíthet, mint az eredeti szándék volt: az MKP a szlovákiai magyarok egyetlen pártja. A kérdést válasz követi: „Ha nem, kérjük, vegyen részt november 14-én a megyei választáson és szavazzon az MKP jelöltségeire. A MI JELÖLTJEINKRE! Köszönjük! Együtt, szülőföldünkért!” A válasz negatív állítással kezdődik, noha a szöveggörnyezetben pozitívvá változik. Emellett kizárja azokat, akik ugyan úgy gondolják, hogy az MKP meggyengült, de a pártra szavaznának.

A megyei választás eredménye egyértelmű MKP-győzelmet hozott a képviselők számában. 40 MKP-s, 2 hídas képviselő lett az eredmény. A szavazatok arányában azonban 60:40 volt az arány. Az eredményt mindkét párt elégedetten kommentálta. A Híd természetesen a szavazatok arányát emelte ki, az MKP a képviselők számát. Közvetlenül a választás után Bugár már a parlamenti választásokról beszélt. Csáky az *Új Szó* 2009. november 16-i számának második oldalán, a *Hídverő napot tartott az MKP* című cikkben a következőket nyilatkozta: „A Dunaszerdahelyi és a Komáromi járásban a választópolgárok egyértelmű választ adtak arra a kérdésre, melyik pártot tartják a közösség legitim és hiteles pártjának (...) úgy látom, hogy az ellenfelünk nem is annyira az MKP-ból kivált politikusok voltak, hanem a közöny. (...) A Most nevű párt egy dolgot bizonyított be: rombolni tud!” A Dunaszerdahelyi és a Komárom járásból ugyanis csak MKP-s képviselők jutottak a megyei önkormányzatokba. A nyilatkozat két utolsó mondatában Csáky az alacsony részvételre céloz, illetve ismét csak szlovák nevének említi a Hídat.

A választások után a pártelnökökkel készített két nagyinterjúban egy-egy érdekes momentumot fedezhetünk fel. Mindkettő az *Új Szóban* jelent meg. Csáky Pál a *Hűség, esély, biztonság* című interjúban főleg arról beszél, kinek használt a Híd megalakulása, s néven is nevezi: a Smernek. Az MKP részéről a későbbiekben is gyakran felvetődik, hogy konkurense a legnagyobb kormánypárt megrendelésére jött létre. „Szerintem a választók nem akarnak megosztottságot. Sokan úgy érzik, hogy a Híd mögött a Smer áll, illetve az az akarat, hogy a Smernek legyenek jó magyarjai (...) Nekem az a legnagyobb bajom, hogy a Híd-Most a Smer főkszervezete, nem önálló, és nem a szlovákiai magyarság érdekképviselete áll a fókuszban” – mondja Csáky. Azt viszont nem zárta ki, hogy az MKP a későbbiekben együttműködjön a Smerrel. Megismételte, hogy „behozták a szlovákiai közéletbe az árulás filozófiáját”. Noha korábban már elhangzott, de a győzelem hatására az MKP elnöke hangsúlyosan elutasította a parlamenti választások előtti

együttműködést az új párttal. „Már most kijelenthetem, hogy nem fogunk koalíciót kötni a Most-Híddal a jövő évi választásokon.” (Óvatos sikernek tartják a megyei választásokat. *Új Szó*, 2009. november 19., 3. p.)

Bugár egy napra rá ugyancsak az *Új Szónak* a választás eredményeit értékelve először nyilatkozott úgy, hogy pártja valószínűleg hibát követett el, amikor nem válaszolt az MKP árulózására. Sőt, azt is mondta, ezen változtatni kell. Pártja gyengébb eredményét az MKP ócsárló kampányában látta, és ismét perrel fenyegetett: „Bíróságon kérjük majd számon Duray Miklós szavait, aki azt mondta, hogy a szlovák titkosszolgálat áll a Híd mögött. Most már nem fogjuk tűrni a sárdobálást, mindenkinek vállalnia kell kijelentései következményét. Lehet, hogy hibáztunk, amikor nem reagáltunk határozottabban ezekre a vádakra a kampány során” – mondta. (Bugár: hiba volt, hogy nem reagáltunk az árulózásra. *Új Szó*, 2009. november 20., 3. p.)

A következő hónapoknak állandó témája volt, hogy a két párt együttműködik-e vagy sem. Az MKP politikusai ezt egyértelműen elutasították. Még Bárdos Gyula frakcióvezető is, aki a Híddal kapcsolatban általában nagyon visszafogottan nyilatkozott, elutasította a lehetséges együttműködést. Ő ezt éppen a Híd gyenge megyei választási eredményeivel indokolta. A Híd politikusai pedig rájátszottak erre az elutasításra: erőltették a lehetséges együttműködést, hangsúlyozták, hogy a parlamentben is támogatják egymás javaslatait, ezzel is kínos helyzetbe hozva az MKP-t, amely a magyarság egységét és érdekeit hangsúlyozta, de még abban az esetben sem volt hajlandó az együttműködésre, ha mindkét párt az ötszázalékos parlamenti bejutási küszöb környékére kerül. (Most áthidalhatatlan az ellentét az MKP és a Híd közt. *Új Szó*, 2009. december 12., 2. p.)

A Híd – valószínűleg amiatt, mert az MKP többször a Smer látta megalakulásának hátterében – bejelentette, nem kormányozna a Smerrel a következő választások után. Így az MKP maradt az egyedüli, parlamentbe jutásra esélyes párt, amely a korábbi jobboldali kormánypártok közül nem zárta ki az együttműködést Robert Fico pártjával. Bugárék közös ellenzéki programalternatívát javasoltak, amit azonban a többi párt langyosan fogadott. Az MKP pedig egyenesen elutasított, és ismét hangsúlyozta, a Hídat az MKP nem tekinti tárgyalópartnernek. „Szívesen tárgyalunk olyan politikai erőkkel, melyeknek feltehetően beleszólásuk lesz a jövő évi választások után a kormányalakításba, de ezek közé most nem tartozik a Híd” – mondta Berényi József elnökhelyettes. (A Híd nem kormányozna a Smerrel. *Új Szó*, 2009. december 10., 2. p.) Csáky Pál mindettől függetlenül továbbra is úgy nevezte a Hídat, mint a Smer trójai falovát, ahogy ezt korábban Mikuláš Dzurinda megfogalmazta. (A Most-Híd a Smer trójai falova. *Szabad Újság*, 2010. február 17., 5. p.)

2010 elején folytatódott a pengeváltás a két párt között. Előbb ismét Bugár vállalkozása került terítékre. Csáky ismét Vladimír Mečiar gyanús pénzügyeihez hasonlította Bugár Béla esetét, és feltette a kérdést, ha az újságírók három éven át kérdezték a HZDS elnökét arról, hogy honnan vette a pénzt az Elektra panzióra, Bugárt is megkérdezhették, honnan vette a pénzt a vállalkozására. Rámutatott, Viera Tomanová miniszteriumától 30 ezer eurót kapott a Híd elnöke. Bugár cáfolta állításait: „Azt kell mondanom, hogy Csáky Pálból nagyon gonosz ember lett” – mondta. S azt ajánlotta Csákynek, vállalkozzon ő is. (Csáky Bugár zsebébe nézne; Bugár: Csáky is vállalkozhatna. *Új Szó*, 2010. január 7., 1–2. p.)

Nem használt az MKP arculatának, hogy Galántán lemondatták a Csemadok járási szervezetének elnökét, Zsille Bélát, mert átlépett a Hídba. Eközben az MKP felhívást intézett azon volt tagjai felé, akik a Híd létrejöttékor bejelentették kilépésüket az MKP-ból, hogy térjenek vissza. „Aki úgy gondolja, hogy helyre kell állítani a szlovákiai magyarság politikai egységét, erre lehetőséget biztosítunk, jöjjenek vissza a pártba – mondta Csáky. – Természetesen minden ilyen kérést egyenként vizsgálunk meg.” Elméletben még Bugár visszatérését sem zárta ki. „Ha Bugár Béla kéri visszavételét az MKP-ba, akkor nagyon komolyan értékelni fogjuk” – jelentette ki a pártelnök. Bugár szerint azonban Csáky felhívása pusztába kiáltott szó. „Csáky Pál ezt csinálja egész januárban” – jelentette ki a Híd elnöke. (Az MKP visszavárja a tévelygőket. *Új Szó*, 2010. január 18., 2. p.)

Az év elején még terítékre került a jó magyar–rossz magyar ellentét, amely nem volt jellemző a szlovákiai magyar társadalomra. Előfordult ugyan a kilencvenes évek legelején, amikor a Független Magyar Kezdeményezés politikusait illették a rossz magyar kifejezéssel, mert szorosabban együttműködött néhány szlovák párttal, de 2009–2010-ben inkább magyarországi importnak számított, ahol a nemzeti elkötelezettségűek a jó magyarok, a liberálisabban gondolkodók a rossz magyarok. Ezúttal azonban nem az MKP osztályozta a magyarokat a sajtóban, hanem maga Bugár Béla, aki a Híd-szimpatizánsokat és Híd-tagokat osztotta a rossz magyarok kategóriájába, ezzel némi mártírszerepet szánva a hídasoknak, újabb negatív, támadó pozícióba szorítva az MKP-t, miközben Csáky Pál nem beszélt ilyen intenciókban. (Újabb Csáky–Bugár-csörte. *Új Szó*, 2010. február 15., 1. p.)

Az MKP és a Híd egymást lejárató kampánya nem csak a szlovákiai magyar térben zajlott. Miroslav Kusý politológus szerint egymás besározása csökkentheti mindkét párt népszerűségét. „Várhatóan nagyon rossz hatása lesz a választókra, hiszen a választó elhíheti mindkét fél azon vádjait, amelyeket egymás fejéhez vágnak. Mindkét párt szavazatokat veszíthet, hiszen az urnához járulónak más lehetőségei is vannak.” Szerinte a két párt vezetőinek is tudniuk kell, hogy öngyilkos stratégiát választottak. Ezt Kusý március hatodikán a *Bukás lehet az árokásás eredménye* című cikkben nyilatkozta az *Új Szónak*. Három nappal korábban Peczár Károly, az MKP pártigazgatója egy vele készített interjúban a következőket nyilatkozta: „A Magyar Koalíció Pártja a felvidéki magyarság érdekeit tartja szem előtt, amelyhez a biztonság és hűség feltétlenül párosulnak. Hangsúlyozom, pozitív kampányunk lesz, amely aktív párbeszédre ösztönöz.” (Az MKP pozitív kampányra készül. *Szabad Újság*, 2010. március 3., 5. p.)

Ennek a nyilatkozatnak viszont teljesen ellentmond a Bárdos Gyula MKP-kampányfőnökkel készült mélyinterjú, amelyben Bárdos így értékelte a kampányt: „Elsősorban a párt első embere tartotta fontosnak, hogy nagyon éles kampányt kell folytatni, ami alatt azt lehet érteni, hogy a másik lejáratása, a másik ellehetetlenítése volt az egyik fő cél. A másik fő cél az volt, hogy elhitessük, hogy csak egy magyar párt van, és az esélyes a bejutásra, a másik pedig nem, és aki nem akarja, hogy kosárba kerüljön a szavazat, az ránk kell, hogy szavazzon. (...) A párt elnöke ígéretet tett az elnökség előtt, hogy március végével felhagy a negatív kampánnyal. Ez sem következett be, hanem inkább még támadóbbba ment át.” (Keszegh Béla: A választásokat megelőző kampányok. In uő szerk.: *A 2010-es parlamenti választások a szlovákiai magyarok tükrében*. Komárom, Kempelen Intézet, 2011, 57. p.)

A Focus közvélemény-kutató felmérése április 22-én azt mutatta, mindkét párt 5,1 százalékot ér el a választásokon, vagyis mindkét párt a veszélyzónában volt. Még március közepén hozta nyilvánosságra az IVO Társadalomkutató Intézet saját felmérését, amely nem a pártok népszerűségét, hanem az egyes politikusokét, illetve a pártok választóbázisát mérte. E szerint a Híd elsősorban az MKP választóit szippantja el – 58 százalékuk ennek a pártnak fordított hátat. A felmérés azt is vizsgálta, hogy egyes pártok választóihoz mely pártok állnak a legközelebb a sajátjukon kívül. Ennek alapján az MKP-választó az SaS-t, a Hídat és a KDH-t érzi „rokon” pártnak, a Híd választói ugyanúgy – az SaS-t, az MKP-t és a KDH-t tartják a legközelebbi partnernek. Az MKP választóinak körében Csáky Pál volt a legnépszerűbb politikus 59 százalékkal, őt Bugár Béla követte 25 százalékkal, majd Berényi József 21 százalékkal. A Híd választói között a legnépszerűbb Bugár Béla 81 százalékkal, Iveta Radičová 22 százalékkal, majd Csáky Pál 15 százalékkal. Ebből egyértelműen kiderül, hogy Bugár sokkal népszerűbb saját választói körében, mint Csáky a sajátjaiban, s a másik párt választóbázisában is népszerűbb Bugár, mint emebben Csáky.

Csáky Pál március elején egy szlovák hírportál vendége volt, s olvasói kérdésekre válaszolt. Arra a kérdésre, hogy mi a különbség az MKP és a Híd között, a következőt válaszolta: „Az MKP az elvek pártja, a Most pedig az üzletembereké. Az MKP betartja választópolgárainak adott ígétét. A Most viszont bármikor elárulja őket. Az MKP a törvényhozásban szolid partnere lesz a parlamentbe jutott demokrata erőknél. A Most nem jut be a parlamentbe.” A kérdésre, hogy kívánja-e Bugár Béla sikerét a választásokon, egy újabb bevett formulát alkalmazott: „Azt kívánom, hogy sikeres legyen a vállalkozásai terén.” (Vélemények Hídról, Bugárról, Durayról, Ficóról. *Szabad Újság*, 2010. március 17., 5. p.)

Az MKP kampányának következő központi üzenete az lett, hogy a Híd nem jut be a parlamentbe. Csáky Pál mindenhol ezt nyilatkozta, s erősített szóhasználatán is. Az *Új Szóban* ismét egyoldalú fizetett interjú jelent meg a pártelnökkel, hosszú szlogennel: „Az MKP az Ön pártja! Az MKP a szlovákiai magyarság igazi érdekeit képviselő egyetlen párt!” Az interjúban megjelenik egy új jelenség a Híd számlájára, mégpedig hogy lépésüket politikai öngyilkosságként értékeli: „Néhány volt kollégánk – képletesen szólva – kigyalogolt a hetedik emeleti ablakon. Okos ember nem követi őket, az okos embernek tudnia kell, hogy ez nem lehet a mi érdekünk. (...) Ilyen körülmények között ez nem pluralizmusra való játék, hanem politikai öngyilkosság.” (*Új Szó*, 2010. április 1., 5. p.)

Az egyetlen interjúnak látszó fizetett hirdetéssel a Híd április 30-án jött. Az interjú – szemben az MKP egész oldalas hirdetéseivel – csak kéthasábos volt, és rövid, közérthető üzeneteket tartalmazott. Egyértelműen válasz volt Csákyknak azokra a kijelentéseire, hogy a Híd nem jut be a parlamentbe. A cím azt állította, a párt egyenesen kormánypárt lesz. Míg az MKP részéről a negatív, támadó üzeneteket a pártelnök, Csáky Pál közvetítette, a Híd Bugár Béla elnököt megtartotta a pozitív üzenetek közvetítésére, az MKP-val folyó vitába a második vonalat küldte. A Vörös Péter képviselőjelölttel készült interjú is szignóval jelent meg. Legfőbb üzenete az volt, hogy Csáky Pál hazudik. A beszélgetés kopfja frontális támadással indít: „Azt mondja, elege van a hazugságból, a mellébeszélésből, a sárdobálásból. Úgy döntött, elmondja az igazat a Hídról, az MKP-ról és Csáky Pálról. A Híd párt elnökségi tagját, Vörös Pétert kérdeztük.” Kérdés: „Az MKP elnöke, Csáky Pál azt mondja, a Hídnak nincs esélye bejutni a parlamentbe, és a Bugár Béla pártjára

leadott szavazatok elvesznek. Mi erről a véleménye?” Válasz: „Az a véleményem, hogy Csáky Pál hazudik. A Hídnak ugyanis van esélye bejutni a parlamentbe. Éppúgy, mint az MKP-nak. Csak az a különbség, hogy ha mindkét párt bejut a törvényhozásba, a Hídnak nagyobb esélye van arra, hogy bekerüljön a kormányba is.” Noha a szöveg támadó, mégis megengedő azzal szemben, hogy az MKP is bejuthat a parlamentbe. Ez a fajta kommunikáció az MKP részéről nem volt tapasztalható. A Híd emellett nem az MKP-t mint pártot támadta, hanem Csáky Pál személyét, aki az MKP választóbázisa alig több mint felének volt szimpatikus. „Mindenkinek el kell döntenie, melyek lesznek az elveszett szavazatok. Szerintem azok, amelyeket olyan emberre adnak le, aki négy éven keresztül ott fog ülni a parlamentben, az együttérzéséről fogja biztosítani a szlovákiai magyar választót, viszont semmit sem tud majd elérni. Azért nem fog tudni megoldást kínálni, mert senki nem hajlandó vele együttműködni. Ezt az embert Csáky Pálnak hívják. Az MKP elnökének most is ugyanaz a stratégiája, amivel 2007-ben Bugár Béla ellenében megnyerte a pártelnöki választást – oszt meg, és uralkodj. Most már azonban sajnos nem csak a saját pártját osztja meg, hanem a szlovákiai magyarságot is. A gyűlöletkeltés, a pökhendi magatartás, a hazugságok sorozata – ez az ő politikája” – mondja Vörös az interjúban. Arra a felvetésre, hogy Csáky szerint a Híd politikusi árulók, hogy tönkretették a magyar egységet, Vörös egy újszerű válasszal áll elő: „A szlovákiai magyarság egységét Csáky Pál verte szét. Azzal, hogy a Híd megalakult, nem az egységnek, hanem a szlovákiai magyar egypártrendszernek lett vége. (...) A szlovákiai magyaroknak el kell dönteniük, ki az az ember, aki az érdekeiket a leghitelesebben, hazugságok és sárdobálás nélkül tudja képviselni. Meggyőződésem, hogy ez az ember nem Csáky Pál, hanem Bugár Béla.” Tehát megpróbál szembemenni azzal, amit az MKP elnöke sulykolt a szlovákiai magyarságba, vagyis hogy az MKP azonos a szlovákiai magyarokkal, s hogy nem az egységnek lett vége, hanem csak az egypártrendszernek. (Kormánypárt lehet a Híd. *Új Szó*, 2010. április 30., 24. p.)

A másik és egyben utolsó hasonló jellegű megnyilvánulás egy hétre rá jelent meg az *Új Szó*ban fizetett hirdetés formájában, de nem interjúként, hanem írásként. Ezt Solymos László, a Híd kampányfőnöke jegyezte. Ő is természetesen Csáky Pált támadta. Keményen, de humorosan is, amivel megpróbálta komolytalanná tenni Csákyt. De a kemény támadásban is akad olyan rész, amely megengedő: „Tény, hogy a társadalmi légkör a kisebbségeket illetően jelentősen romlott. Nem állítom, hogy Csáky Pál és az általa megvalósított politika az egyedüli okozója, de az bizonyos, hogy nem sokat tett ellene. Mi a magunk részéről azon dolgozunk, hogy ezt a légkört megváltoztassuk. (...) Nem kizárólagosságra törekszünk, hanem szövetségeket keresünk ehhez. Nincs más út számunkra, mint az együttműködés. Egyenrangú, partneri viszonyra van szükség, és ez csak úgy alakítható ki, ha az értelmes, jóra való szlovák embereket a magunk oldalára állítjuk. Mi hisszük, hogy ez Bugár Bélával sikerülhet. A gyűlölködő és mocskolódo kampánystratégia legnagyobb veszélye, hogy az emberek elfordulnak a politikától és nem mennek el választani. (...) Éppen ezért óriási felelőtlenségnek tartom Csáky Pál részéről, hogy ezt a veszélyt figyelmen kívül hagyja és a saját önös érdekeit előbbre valónak tartja, mint a szlovákiai magyarság minél szélesebb képviselőjét. Ne hagyják, hogy Csáky és a hozzá hasonlók elvegyék abba vetett hitüket, hogy a dolgok jobbá tehetők.” A hirdetésben két helyen használ humort: „Csáky Pál mostanában úgy viselkedik, mint Móricka a klasszikus viccben: mindenről egy dolog jut eszébe. Jelen esetben Bugár Béla és a HÍD. (...) Ami pedig Csáky Pált illeti, kérem, ha legközelebb találkoznak velem,

mosolyogjanak rá, öleljék meg. Biztos vagyok benne, ha észreveszi, hogy valaki szereti, felocsúdik és már nem fog így viselkedni. Lehetőségei szerint arra fog törekedni, hogy ha más nem is tud tenni, legalább ne rontsa el a dolgokat. Tisztességes jutalom egy ölelésért, nem?” (A HÍD bejut a parlamentbe! *Új Szó*, 2010. május 7., 12. p.)

Az MKP sértve reagált ezekre a hirdetésekre. Szintén fizetett hirdetésben (kétszer ugyanazzal a szöveggel), amelyhez nem társult fotó. Azt az érzést keltve, hogy a párt egészében az elnök védelmére kelt. A védekezés valójában egy újabb támadás volt: „Tisztelt Olvasó! Megdöbbenve tapasztaltuk, hogy az elmúlt napokban az *Új Szó* hasábjain, fizetett hirdetésként gusztustalan támadások jelentek meg a Magyar Koalíció Pártja és annak elnöke, Csáky Pál ellen. Ezeket a hazugságokat a Magyar Koalíció Pártjának azon volt tagjai jegyzik neveikkel, akik megszegték választóiknak adott ígéretüket, s ezekben a hetekben is a szlovák nacionalisták tapsától hajtva és tisztázatlan, aránytalanul nagy források által finanszírozva a szlovákiai magyar politikai képviselő meggyöngyítésén dolgoznak.” A további részben a „hűség pártja” szlogen jelenik meg, amely a pártot jellemezte a kampányban. Erre a szöveg is ráerősít: „Az MKP a biztonságot, a kiszámíthatóságot, a szakmaiságot és a hűséget kínálja választóinak. Az MKP a magyar egység pártja! Az MKP az Ön érdekeit, a szlovákiai magyar közösség érdekeit képviseli. Köszönjük, hogy felelős módon, magyar emberhez méltóan készül szavazni. Köszönjük, hogy nem hagyja magát megtéveszteni semmilyen hamis hang által. Köszönjük, hogy közösségünk jövőjét támogatja.” (*Új Szó*, 2010. május 12., 2010. május 14., 5. p.) De akarva-akaratlanul, egy kirekesztő mondat került a szövegbe: Köszönjük, hogy felelős módon, magyar emberhez méltóan készül szavazni. Vagyis aki nem magyar emberhez méltóan szavaz, az választja a Hídat. Ez viszont már nem a konkurens párt kritikája, hanem annak potenciális választójáé is. Bárdos Gyula ezt és a hasonló megnyilatkozásokat a már említett mélyinterjúban óriási hibának tartotta: „Amikor már nem csak azokat árulózta le, akik átmentek a másik pártba, hanem már azokat is, akik választani szándékoztak őket, ez már egy kardinális hiba volt. A választót is ebbe a kategóriába sorolni sértő volt és abszolút kontraproduktív.” (Keszegh Béla: A választásokat megelőző kampányok. In uő szerk.: *A 2010-es parlamenti választások a szlovákiai magyarok tükrében*. Komárom, Kempelen Intézet, 2011, 57–58. p.)

Májustól megjelentek a Híd grafikus hirdetései az *Új Szóban*. (A *Szabad Újságban* csak MKP-s hirdetések jelentek meg.) Mindegyiken a narancssárga dominált, s mindegyiken ott szerepelt a Híd messze legnépszerűbb politikusának arca és neve. A központi jelszó: Csináljuk jobban. De mindegyiken szerepelt egy szakpolitikus vagy ismert politikus is saját szlogenével. Pl: Egyenlő esélyt minden régiónak (Simon Zsolt), Szakszerű megoldásokat (Ivan Švejna), Múltról, jövőről őszintén (Bastrnák Tibor), Találjuk meg a közös hangot (Gál Gábor), Alkotó nemzeti kisebbségek (Rudolf Chmel), Magyarul. Bátran (Solymos László), emellett Bugár szlogenjei: Hídat nemzeteink közé, Munkalehetőséget az embereknek, A siker záloga, Nincs más út, csak az együttműködés, Kultúrákban gazdag ország, Anyanyelvünk, a mi megtartó erőnk.

Az MKP újabb támadást indított a Híd ellen. Bugár Bélával készített interjú a *Hospodárske noviny*, amely 2010. május 10-én jelent meg. Bugár ebben a következő kijelentést teszi: „Az emberek majd rájönnek, hogy másként is lehet. Eddig úgy volt, hogy akár a macskára lehetett MKP-logót pingálni, az emberek azt is megválasztották. Mert a cégér volt a fontos. És így van ez most is. Akármilyen eredményt hozzanak is a válasz-

tások mind az MKP-nak, mind a Hídnak, mindkét pártnak korrekcióra lesz szüksége. Épp azért, mert a hegemonia eltűnt.” A *Szabad Újság* pontosan idézi a Bugár-nyilatkozatot. (2010. május 19., 19. p.). Ugyanezen a napon az MKP fizetett hirdetést jelentet meg az *Új Szóban* ugyanebben a témában. „A múlt hét végén újabb támadások célpontjává vált a Magyar Koalíció Pártja a Most-Híd párt részéről. Sajnálatosnak tartjuk az ilyen negatív kampányt, és visszautasítjuk a szlovákiai magyar közösség irányában megfogalmazott beképzelt, sértő és félrevezető kijelentéseket is. A szlovákiai magyarságra sértő az, amit Bugár Béla mondott a Hospodárske noviny c. napilapban, hogy ha egy macskára ráfesztenék az MKP logóját, a szlovákiai magyarok azt is megválasztanák. A szlovákiai magyar választók nevében is visszautasítjuk az ilyen arrogáns kijelentéseket. (...) Az MKP nem vádolható azzal sem, hogy miatta fordulnak el az emberek azoktól a polgármesterektől is, akik átálltak a Most-Híd oldalára. Tapasztalatunk szerint az emberek erkölcsi érzeke mondatja, hogy ez rossz döntés, nemzetárulás volt...” A szövegben már nem az áruulás, hanem az ennél sokkal súlyosabb, nem az MKP-ra és annak választóira, hanem az egész magyarságra vonatkozó nemzetárulás szót használja a párt. És még egy szűrás, ami pletykaszinten marad a hirdetésben: „Nem az MKP hozta nyilvánosságra, amit Pozsonyban már hónapok óta beszélnek, hogy a Most-Híd pártot a Smer hozta létre és pénzületi hatalmas összegekkel a szlovákiai magyar politika megosztása céljából.” (Támad az együttműködés pártja. *Új Szó*, 2010. május 19., 5. p.) A nyilatkozatban szereplő macskás hasonlatról később kiderült, először Bárdos Gyula, az MKP alelnöke használta.

Az MKP hirdetése célba talált. Másnap a Híd egész oldalas hirdetésben reagált, *Többet ésszel* címmel. Egy eddig nem használt összehasonlító hirdetéshez nyúlt. Mi történt május 19-én Szlovákiában? – teszi fel a kérdést, s mindjárt meg is válaszolja az *Új Szó* néhány, egy nappal korábbi cikkének címét idézve: Árvízveszély, keleten a helyzet borzasztó, Kettős állampolgárság, folytatódik a hisztéria, Készültségben a szlovák parlament, Mikolajt bántja, hogy magyarul gondolkodunk, Nincs pénz nyaralásra. Majd jön a kérdés, Miről beszél az MKP május 19-én? Erre válaszként az MKP *Támad az együttműködés pártja* című hirdetésének másolatát vágták be. Alatta újabb kérdések és válaszok: „Szlovákiai magyarok! Valóban ezek ma a legnagyobb problémáink? Valóban a magyar legnagyobb ellensége a magyar? Valóban ez az út vezet az egységhez? Valóban ezt akarjuk? Mire van szükségük a szlovákiai magyaroknak ma? Feszültség helyett: átgondolt megoldásokra. Félelemkeltés helyett: nyugodt életre. Asztalcsapkodás helyett: megegyezésre. Indulatok helyett: józan észre.” A hirdetés szövege védekező volt, de egyben támadó is. A hangsúlyokat tudatosan helyezve máshova, mint az MKP. Főleg itt ütközött ki, hogy az MKP termékorientált pártként viselkedik, míg a Híd eladásiorientált pártként. (*Új Szó*, 2010. május 20., 13. p.)

A Fórum Kisebbségkutató Intézet 2010 márciusában kérdőíves felmérést készített a szlovákiai magyar felnőtt korú lakosság körében a választási hajlandóságról és a pártpreferenciákról. Ebből kiderült, hogy a Hídat a stabil szlovákiai magyar választók 28 százaléka választaná, az MKP-t viszont 62 százalékuk. A szerző összegezve megállapítja, hogy az MKP választóinál nagyon hangsúlyosan az érdekképviselő, majd az eddigi tevékenység a mérvadó, a Híd választóinál pedig kiemelkedik Bugár Béla személye, továbbá az érdekképviselő, majd a meggyőző program és a jelöltek iránti szimpátia. (Választási hajlandóság és pártpreferenciák a szlovákiai magyarok körében. *Új Szó*, 2010. május 29., 12. p.)

Erre reflektált az MKP következő hirdetése, amely a választásokig többször megjelent az *Új Szóban* és a *Szabad Újságban* is. „Ne osszuk meg az erőinket! Válasszuk a biztonságot!” – hangzott a szlogen. A hirdetés grafikusan mutatja a 62:28-as arányt, hozzá a szöveg: „Az arány a szlovákiai magyar nemzetiségű biztos pártválasztók véleményét mutatja, amely visszaigazolja, hogy csupán az MKP-nak van esélye bejutni a parlamentbe.” Alul a következő szlogen: „Válasszuk az egyetlen magyar pártot!” A hirdetés számmal alátámasztott tényeket tartalmaz, és magabiztos, de egy dologról elfeledkezik. A szlovákiai magyarok egy része, azok is, akik az egységet preferálták, azt akarták, hogy két magyar párt jusson be a parlamentbe. Így ezek szinte természetesen arra gondolhattak, hogy a kisebbiket kell megtámogatni, hogy az is bejusson.

Az MKP fent említett hirdetésével egy időben, május 31-én jelent meg először az *Új Szóban* a 13. oldalon a Híd talán leghatásosabb hirdetése. Fekete háttér előtt Bugár Béla mosolygós arca, az üzenet pedig a legegyszerűbb: IGEN, ott leszünk – és a választások dátuma, a 2010. június 12. A pozitív igen mellett az ott leszünk kétértelmű: a párt bejut a parlamentbe, illetve azt is jelentheti, hogy a választó elmegy a választás napján a választási helyiségbe, tehát mozgósító hatású is. Június 4-én egy újabb mozgósító és a Híd növekvő esélyeit kommunikáló hirdetés jelent meg. A képeken az eddigi nagygyűléseiken megjelent tömegek – vagy legalábbis a fotókon azoknak tűnnek –, s a szlogen: Napról napra többen vagyunk, Önök is jöjjenek el június 12-én.

Június 5-én az *Új Szó* címlapján furcsa hirdetés jelent meg. Egy háromcentis narancssárga sávban egyetlen egy mondat, és akitől származik: „Aki az egységes magyar politizálás ellen lép fel, politikai hullá lesz” (Bugár Béla, 2005, OT-ülés). Mint kiderült, az MKP hirdetéséről van szó. Az MKP Bugár korábbi kijelentéseivel szállt szembe Bugárékkal. Ez a fajta negatív kampány teljesen ismeretlen volt eddig. De egyben vesélyes is. Hiszen Bugár például az utolsó időszakban többször azt hangsúlyozta, hogy az MKP egységét Csáky Pál verte szét azzal, hogy kiúzta a pártból azokat, akiknek más véleményük volt, s a választó könnyen így értelmezhetette a mondatot. Az MKP által alkalmazott taktika a megtévesztő reklámokkal még egyszer előfordult, de akkor nem valósult meg. Olyan hirdetést akart megjelentetni a *Sme* szlovák napilapban, amelyen Csáky Pál és Bugár Béla közösen szerepel, és az MKP, az „egyetlen magyar párt” megválasztására buzdít. A hirdetés közléséhez, amelynek képi megjelenése teljesen azonos volt az MKP egyéb hirdetéseivel, a *Sme* napilap nem járult hozzá. Az MKP tagadta, hogy az ő reklámja, a közvetítő Roko ügynökség azonban megerősítette, hogy az MKP a megrendelő. (Bugár Bélával hirdetett volna az MKP. *Új Szó*, 2010. június 11., 2. p.)

Június 5-én egy-egy egész oldalas interjút jelentetett meg az *Új Szó* Bugár Bélával és Csáky Pállal. Egy héttel a választások előtt sem változik a két politikus retorikája. Csáky az interjúban háromszor ismétli meg, hogy az MKP 9 százalékot szerez, sőt, kormánypárt lesz. A Hídról egyrészt azt mondja, nem kerül be a parlamentbe, máshol pedig, hogy nem lesz tagja a kormánynak. Arra a kérdésre, hogy mi lesz, ha mégis, Csáky azt mondja: „fantazmagóriákkal úriemberek nem foglalkoznak.” Válaszai arrogánsnak tűnnek, túlzott magabiztosságról tanúskodnak. Bugár ezzel szemben békülékeny hangot üt meg. Noha beszél az MKP támadó kampányáról és árueljárásáról, arra kéri az embereket, hogy menjenek el választani még akkor is, ha nem a Hídra szavaznak. Sőt, azt mondja: „Annak is örülnék, ha az MKP is bejutna.” (Csáky Pál szerint az MKP kormánypárt lesz, Bugár Béla szerint most lehet változtatni. *Új Szó*, 2010. június 5., 4–5. p.)

A kampány utolsó napjaira egyértelművé vált a két párt taktikája. A Híd továbbra is arra szólította fel a szlovákiai magyarokat, hogy mindenképpen menjenek el választani, az MKP pedig a Híd gyengének vélt pontjaira próbált rámutatni. „Néha élesebben fogalmazunk, de ez azért van, hogy a választók tudják, hogy mi történt, hogy szombaton szabadon dönthessenek” – fogalmazott Bárdos Gyula MKP-kampányfőnök. A kampányrendezvényeiken részt vevők megnyilvánulásaiból az derült ki számukra, hogy még mindig sokak előtt nem világos, hogy miért távoztak az MKP-ból a párt korábbi meghatározó személyiségei. A Híd nem tervezett hasonló válaszlépéseket. „Semmiképpen sem fogunk olyan negatív eszközökkel élni, mint ők, mivel úgy gondolom, hogy ez ártalmas, nekünk ugyanis az a célunk, hogy minden szlovákiai magyar jöjjön el választani, de ezzel a módszerrel inkább elriasztjuk őket. (...) A magunk módján választ adunk rá” – mondta Solymos László Híd-kampányfőnök. (Negatív és unalmas. *Új Szó*, 2010. június 8., 1. p.)

A választások közeledtével a két párt elárasztotta hirdetéseivel az *Új Szót*. Most már csak azokkal foglalkozunk, amelyek valami újat hoztak az eddigiekhez képest. Június 9-én az MKP két grafikus hirdetést is megjelentetett a lapban, az egyikben a kérdések domináltak válasz nélkül, a másikban egy kérdésre jött a válasz is. „Ki más akarná, hogy Dél-Szlovákiában megértsék egymást az emberek, ha nem mi? Ki más tudná, hogy mire van szüksége Dél-Szlovákiának, ha nem mi? Ki más képviselné Dél-Szlovákia érdekeit a parlamentben, ha nem mi?” A másik hirdetés: „Melyik szlovák politikai erő vállalja fel a magyarok érdekképviseletét Szlovákiában? Egyik sem! A biztonság az MKP: a hűség pártja!” Mindkét hirdetés békülékeny hangot üt meg, nem a másik párttal foglalkozik, bár az is tény, hogy nem szerencsés egy hirdetésben a túl sok kérdés, hiszen gondolkodásra készíti az olvasót.

Másnap viszont mindkét párt támadó hirdetéssel jelentkezett. Egy Bárdos Gyula MKP-frakcióvezetővel készült fizetett interjú alatt grafikai hirdetés jelent meg: „Ne engedjük, hogy meggyengítsék a szlovákiai magyar nemzeti közösség parlamenti képviseletét! Válassza az egyetlen magyar pártot, szavazzon a Magyar Koalíció Pártjára!” A Híd másodsorban jelentkezett konfrontatív grafikai hirdetéssel. A Többet ésszel! szlogen alatt a június 5–10. közötti időszakot írja le, hogy mit csinált az MKP és mit csinált a Híd. Például:

	Mit csinál az MKP?	Mit csinál a Híd?
június 5.	Árulóznak.	Párkányban segélykoncert az árvízkárosultaknak. 2 000 eurót gyűjtöttünk!
június 6.	Ócsárolnak.	Segélykoncert az árvízkárosultaknak. Érsekújvárbán 1 400 eurót gyűjtöttünk! 10 000 támogató a HÍD rendezvényein.

A választások előtt még két interjú jelenik meg Csáky Pállal. Az *Új Szó*ban fizetett (2010. június 10.), a *Szabad Újság*ban (2010. június 9.) szerkesztőségi. Az MKP elnöke mindkettőben sokkal visszafogottabban nyilatkozik, mint addig. A téma egyikben sem az, hogy az MKP bekerül-e a parlamentbe, hanem hogy kormánytényezővé válik-e vagy sem; a párt hatalmas potenciáljáról beszél, és arra buzdítja az olvasót, hogy válasszon, és az egyetlen magyar pártot, az MKP-t válassza. Június tizedikén Bugár Béla is megszólítja az *Új Szó* olvasóit, s ugyanúgy visszafogottan szavazásra és a Híd választására buzdítja őket.

A választás napján, június 12-én az MKP négy hirdetését jelentetett meg az *Új Szó*-ban. Ebből kettő a Híd esélytelenségére hívja fel a figyelmet. A címlapos hirdetés szövege: „A döntés az Ön kezében van! Ne dobja el szavazatát! Ne feledje, a megyei választásokon az MKP 40, a Most 2 képviselője kapott bizalmat!” A cél egyértelmű, a számok az MKP sikerességét támasztják alá. A másik hirdetés is egy számmal dolgozik – ám az hamis –, a Híd esélytelenségét hangsúlyozva. „Jól gondolja meg, kit választ. Egyedül az MKP-nak van esélye bejutni a parlamentbe. A Most-Híd pártra a közvélemény-kutatások szerint csak a választók 2,9%-a szavazna.” A Hídat ugyanis a Median kivételével mindegyik közvélemény-kutató bejutó pártként mérte (de a Medián is ennél magasabb értékkel). A cél viszont egyértelmű: ha ennél magasabb számmal dolgozik a hirdetés, a választó úgy érezheti, mégis bejuthat a Híd a parlamentbe, s ha úgy gondolja, hogy az MKP mindenképpen bejut, szavazatával segít a Hídnak, hogy az is jusson be. A 2,9 ellenben százalék lélektanilag túl alacsony szám arra, hogy egy ember így gondolkozzon. A harmadik oldalon Bugár Béla Igen-hirdetése jelent meg.

A választások eredményei sokkolták a szlovákiai magyar közvéleményt. A Híd 8,12 százalékkal simán jutott a parlamentbe, az MKP 4,33 százalékkal kiesett. A párt vezetése másnap lemondott. Csáky Pál elnök szerint a kampány intenzív volt, de nem ezzel magyarázható a sikertelenség. Bárdos Gyula kampányfőnök később a következőket mondta az MKP kampányáról: „Olyan országos jellegű hirdetések és reklámok is megjelentek, amiről halvány lila gőzünk nem volt. Ezekről a párt elnöke döntött. Olyan is volt, hogy módosultak azok a szövegek, amit többen láttunk. A párt elnöke úgy gondolta, hogy joga van ehhez. (...) Az üzenet is rossz volt. A politikai hibák mellett óriási taktikai hibákat követtünk el. Ilyen volt a biztos 8-9 százalékos bejutások hangsúlyozása. Hiba volt a Smerrel kapcsolatos nem egyértelmű álláspont, de itt is a párt elnökének a szava volt a domináns. (...) Ha az MKP nem csinál semmit, akkor sem érhetett volna el rosszabb eredményt.” (Keszegh Béla: *A választásokat megelőző kampányok*. In *ú szerk.: A 2010-es parlamenti választások a szlovákiai magyarok tükrében*. Komárom, Kempelen Intézet, 2011, 58. p.)

Politológusok is az MKP kampányában látták a bukás okait. Öllös László a következőket nyilatkozta: „Több oka van a sikertelenségnek – a kampány hajrájában többet foglalkoztak az ellenfelükkel, a Híddal, mint saját magukkal. Az ilyen nagyon erőteljes, negatív kampány egy idő után visszaüt. (...) A Híd nem az MKP-val foglalkozott, a saját üzeneteit közvetítette. Nagyon jól felépített kampánya volt. A párt sikerének egyik fő oka, paradox módon, hogy az MKP foglalkozott vele. Tulajdonképpen az MKP segítette a Hídat a jó eredményhez, maga nem biztos, hogy el tudta volna érni.” Ravasz Ábel és Gál Zsolt politológusok is azt hangsúlyozták ugyanitt, hogy az MKP kampánya negatív és támadó volt. (*Új Szó*, 2010. június 14., 4. p.)

NORBERT MOLNÁR

COMMUNICATION BETWEEN SMK AND MOST–HÍD IN THE HUNGARIAN PRESS IN SLOVAKIA BEFORE THE ELECTIONS IN 2010

The study examines the election campaign of the two Hungarian parties participating in the recent Slovak parliamentary elections as it was performed in the Hungarian press published in Slovakia. Outlining the process of the split of the previously coherent SMK (established earlier by merge of several parties) into SMK and the new Most–Híd, we monitored in chronological order and evaluated the press message sent to the voters belonging to the Hungarian national minority in Slovakia. The seemingly irreconcilable conflict between the two political parties had been manifested on the pages of the only Hungarian-language daily of the Hungarians in Slovakia: the parties performed a campaign for their potential voters and against each other on this printed media surface. Amid the gradually intensifying infighting and skirmish, SMK argued along the strategy of “we are the only legitimate representatives of the Hungarians in Slovakia”, while Most–Híd started off with the argument “we think that the representation of the interests of the Hungarians is feasible in cooperation with the Slovaks only”. SMK accused those who left the party and founded the new that they had disarrayed the unity and that they risked the representation of the interests of the Hungarians in Slovakia, while Most–Híd reproached the mother party that it was not partner with the democratic Slovak parties. The study illustrates the election campaign of the two parties lasting more than a year (from spring 2009 until summer 2010 – until the very day of the elections) with the help of verbatim quotes from interviews, statements, declarations, responds to declarations, paid advertisements published in the press, and by presentations of the linguistic and visual image of the two parties.